

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК"
для студентів напряму підготовки
6.030509 "Облік і аудит"
усіх форм навчання**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2016**

Затверджено на засіданні кафедри бухгалтерського обліку.
Протокол № 1 від 27.08.2015 р.

Укладачі: Ю. Д. Малярєвський
О. В. Фартушняк
І. Ю. Пасічник

Р 58 Робоча програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік" для студентів напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" усіх форм навчання / уклад. Ю. Д. Малярєвський, О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 64 с.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Наведено плани лекцій, практичних занять, критерії оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для студентів напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" усіх форм навчання.

Вступ

Бухгалтерський облік посідає одне із провідних місць у системі управління підприємством. У сучасних умовах господарювання за допомогою облікової інформації можна оптимально використовувати наявні ресурси, контролювати поточну діяльність підприємства, планувати його стратегію й тактику, усувати суб'єктивність під час прийняття рішень, прогнозувати показники розвитку підприємства та виявляти резерви підвищення ефективності виробництва.

Діяльність суб'єктів підприємницької діяльності неможлива без чітко налагодженої системи обліку, складовою частиною якої є бухгалтерський облік. Він виступає як засіб спостереження, реєстрації, систематизації та аналізу інформації про фінансово-майновий стан підприємства, його капітал, зобов'язання, про факти господарської діяльності, фінансові результати.

Освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" навчальну дисципліну "Бухгалтерський облік" зараховано до циклу професійної підготовки. У навчальній програмі враховано вимоги кредитно-трансферної системи організації навчального процесу.

Вивчення дисципліни має сприяти прагненню студентів до здобуття та збагачення знань, зацікавленості в пізнавальній діяльності, виробленні нового типу економічного мислення, навичок у самостійній роботі з інструктивним і законодавчим матеріалом, додатковою літературою, формуванню самостійності та творчої активності в момент прийняття рішень, принципності, ініціативності, професійної етики, моральних якостей.

Із метою кращого засвоєння навчального матеріалу дисципліни студенти мають до його початку опанувати знання та навички в галузі загальної економічної теорії (макроекономіки, мікроекономіки), історії економіки та економічної думки, математики для економістів, економіки підприємств, грошей та кредиту тощо.

У свою чергу, знання із цієї навчальної дисципліни забезпечують успішне засвоєння таких дисциплін як "Фінансовий облік", "Управлінський облік", "Облік у банках" та "Облік у бюджетних установах", "Облік зовнішньоекономічної діяльності", "Облік за видами економічної діяльності", "Організація та методика економічного аналізу" та ін.

1. Опис навчальної дисципліни

Структуру програми навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік" наведено в табл.1.1.

Таблиця 1.1

Структура програми навчальної дисципліни

Назви показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: для денної форми навчання – 10; для заочної форми навчання – 5	Галузь знань 0305 "Економіка та підприємництво"	Базова	
Змістових модулів – 4	Напрямок підготовки 6.030509 "Облік і аудит"	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 360		2-й	1-й, 2-й
		Семестр	
		3-й, 4-й	1-й – 4-й
		Лекції	
	Освітній ступінь: бакалавр	64 год	20 год
		Практичні, семінарські	
		84 год	16 год
		Лабораторні	
		4 год	–
		Самостійна робота	
		212 год	144 год
		Види контролю	
		ПМК, екзамен	екзамен
		2 год	2 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5; самостійної роботи студента – 7			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання: – 70 %;

для заочної форми навчання – 25 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік" є формування системи знань із теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік" є:

вивчення методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на основі використання прогресивних форм і національних стандартів;

набуття навичок в опрацюванні та використанні облікової інформації в управлінні.

Предметом навчальної дисципліни є методологія й методика ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають:

знати:

терміни, які використовують у цій навчальній дисципліні;

основні законодавчі та нормативні акти, якими регламентують питання бухгалтерського обліку та звітності;

економічну сутність бухгалтерського обліку, його структуру та методи ведення;

загальні вимоги, які ставлять до фінансової звітності;

уміти:

складати баланс підприємства;

вести журнал реєстрації господарських операцій за хронологічним принципом;

визначати тип змін у балансі під впливом господарських операцій;

систематизувати інформацію на бухгалтерських рахунках і регістрах бухгалтерського обліку;

розкривати економічний зміст бухгалтерських проводок, вести синтетичний та аналітичний облік на рахунках обліку;

заповнювати форми бухгалтерського обліку;

відображати на рахунках бухгалтерського обліку операції, пов'язані з активами, зобов'язаннями, капіталом, доходами та витратами підприємства.

У процесі викладання навчальної дисципліни основну увагу приділяють оволодінню студентами професійними компетентностями, наведеними в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

**Професійні компетентності, яких набувають студенти
після вивчення навчальної дисципліни**

Коди компетентностей	Назви компетентностей	Складові частини компетентностей
1	2	3
БО* 1	Приймати оптимальні рішення з відображення господарських операцій у балансі	Розрізняти види господарського обліку, його функції, предмет та метод
		Визначити основні принципи бухгалтерського обліку та його методичні прийоми й методи
		Визначити побудову та зміст бухгалтерського балансу та типи змін під впливом господарських операцій
БО 2	Розробляти ефективні рішення з відображення операцій на рахунках обліку подвійним записом	Визначити побудову рахунків, їхню класифікацію та відображати бухгалтерські операції методом подвійного запису
		Відображати господарські операції за допомогою документації та інвентаризації
		Визначити особливості оцінювання та калькулювання об'єктів бухгалтерського обліку
		Здійснювати облік основних господарських процесів
		Відображати господарські операції в облікових регістрах
БО 3	Здійснювати облік активів підприємства	Визначити класифікацію, оцінку та особливості відображення в обліку необоротних активів підприємства
		Здійснювати класифікацію, оцінювання та відображати в обліку оборотні активи підприємства
		Формувати інформацію про витрати майбутніх періодів для відображення її в обліку та звітності
БО 4	Здійснювати облік зобов'язань, капіталу, доходів та витрат підприємства	Визначити склад та особливості обліку й оцінки зобов'язань підприємства
		Визначити складові власного капіталу, порядок їхнього формування та відображення в обліку

1	2	3
		Здійснювати класифікацію витрат за різними ознаками та відображати на рахунках обліку
		Здійснювати класифікацію доходів за видами діяльності та відображати на рахунках обліку

* БО – Бухгалтерський облік – 2.

Структуру складових частин професійних компетентностей та їхнє формування, відповідно до Національної рамки кваліфікацій України, наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Сутність бухгалтерського обліку, його предмет і метод

Тема 1. Господарський облік, його сутність і характеристика

1.1. *Види господарського обліку, особливості та сфера використання.*

Загальна характеристика господарського обліку, його виникнення й розвиток. Історична обумовленість обліку, залежність змісту, цілей і завдань від господарського механізму. Види господарського обліку, особливості та сфера їхнього застосування.

1.2. *Вимірники обліку та їхня характеристика.*

Вимірники обліку та їхня характеристика.

1.3. *Функції бухгалтерського обліку, його види.*

Місце бухгалтерського обліку в системі наук. Функції бухгалтерського обліку. Сутність і зміст фінансового, управлінського й податкового обліку.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку

2.1. *Предмет бухгалтерського обліку та його основні об'єкти: ресурси підприємства та джерела їхнього формування.*

Предмет бухгалтерського обліку та головні його об'єкти. Господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку. Поняття про господарські операції. Залежність об'єктів бухгалтерського обліку від галузевих особливостей господарства та форм власності. Об'єкти бухгалтерського обліку: ресурси підприємства та джерела їхнього формування, процеси постачання, виробництва, реалізації. Базові принципи бухгалтерського обліку.

2.2. Метод бухгалтерського обліку та його елементи.

Метод бухгалтерського обліку. Елементи методу бухгалтерського обліку: документація та інвентаризація, рахунки й подвійний запис, оцінка й калькуляція, баланс і звітність. Взаємозв'язок предмета й методу бухгалтерського обліку.

Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їхнє використання на підприємствах

3.1. Основні принципи бухгалтерського обліку.

Основні принципи бухгалтерського обліку.

3.2. Методичні прийоми бухгалтерського обліку.

Методологія, метод, способи, прийоми. Методичні прийоми бухгалтерського обліку.

3.3. Державне регулювання бухгалтерського обліку. Облікова політика.

Державне регулювання бухгалтерського обліку. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, їхній зміст і роль у побудові обліку. Поняття облікової політики як сукупності методичних прийомів бухгалтерського обліку. Особливості формування облікової політики на підприємствах різних форм власності.

Тема 4. Бухгалтерський баланс

4.1. Поняття бухгалтерського балансу. Види балансу.

Бухгалтерський метод відображення й узагальнення інформації, його сутність і значення. Поняття про бухгалтерський баланс як спосіб узагальненого віддображення наявності ресурсів підприємства за їхніми видами та джерелами. Види балансу.

4.2. Побудова та зміст бухгалтерського балансу

Побудова та зміст бухгалтерського балансу: актив і пасив, статті балансу. Інформаційний зміст бухгалтерського балансу, його аналітичні властивості.

4.3. Типи господарських операцій та їхній вплив на бухгалтерський баланс.

Типи господарських операцій і їхній вплив на бухгалтерський баланс. Валюта балансу, періодичність його складання та подання. Групування статей балансу та їхня оцінка. Розділи, їхній зміст, взаємозв'язок і порядок складання.

Змістовий модуль 2

Елементи методу бухгалтерського обліку та його форми.

Облік господарських процесів

Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку й подвійний запис

5.1. Рахунки, їхнє значення й роль у бухгалтерському обліку.

Економічна сутність рахунку, їхнє значення й роль у бухгалтерському обліку.

5.2. Побудова рахунків: дебет, кредит, обороти та залишки.

Побудова рахунків: дебет, кредит, обороти й залишки (сальдо). Порядок відображення господарських операцій на рахунках і визначення оборотів та сальдо.

5.3. Принципи класифікації рахунків.

Принципи класифікації бухгалтерських рахунків. Класифікація рахунків за призначенням та структурою. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків щодо балансу.

5.4. План рахунків бухгалтерського обліку.

План рахунків бухгалтерського обліку, його призначення, принципи побудови, зміст.

5.5. Метод подвійного запису на рахунках.

Метод подвійного запису на рахунках. Обґрунтування подвійного запису, його контрольне значення. Взаємозв'язок між рахунками й балансом.

5.6. Кореспонденція рахунків та бухгалтерські записи.

Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські записи (проводки), їхні види.

5.7. Синтетичний та аналітичний облік на рахунках.

Синтетичний та аналітичний облік на рахунках. Поняття про субрахунки. Види аналітичних рахунків. Взаємозв'язок показників синтетичного й аналітичного обліку, його контрольне значення. Узагальнення даних поточного обліку, оборотна відомість із рахунків аналітичного обліку. Контрольне значення оборотних відомостей. Сальдові й оборотні відомості. Взаємозв'язок сальдового й оборотного балансів.

Тема 6. Документація та інвентаризація

6.1. Документація та її значення. Класифікація документів.

Первинне спостереження в обліку. Документація як джерело первинної інформації. Вимоги до змісту й оформлення документів. Матеріальні носії первинної облікової інформації. Положення про документальне забезпечення запасів у бухгалтерському обліку.

6.2. Організація документообігу.

Класифікація документів. Порядок прийняття, перевірки та обробки документів. Удосконалення бухгалтерських документів: типізація, стандартизація, уніфікація. Організація документообігу.

6.3. Інвентаризація, її види та оформлення результатів.

Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку. Види інвентаризації. Принципи й методика проведення інвентаризації. Відображення результатів інвентаризації.

Тема 7. Оцінювання й калькуляція в системі бухгалтерського обліку

7.1. Сутність та значення вартісної оцінки.

Сутність, визначення та значення вартісної оцінки. Види оцінки: первісна, залишкова, чиста реалізаційна вартість, справедлива, переоцінена.

7.2. Калькулювання в системі бухгалтерського обліку.

Калькулювання в системі бухгалтерського обліку. Визначення та види калькуляції. Калькулювання собівартості продукції.

Тема 8. Облік основних господарських процесів

8.1. Господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку.

Господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку.

8.2. Облік процесу постачання.

Облік процесу постачання. Схема закупівлі товарно-матеріальних цінностей, відображення розрахунків із постачальниками.

8.3. Облік процесу виробництва

Облік процесу виробництва. Формування виробничої собівартості готової продукції та визначення залишків незавершеного виробництва.

8.4. Облік процесу реалізації та визначення фінансових результатів

Облік процесу реалізації. Відображення розрахунків із покупцями та замовниками. Відображення доходу від реалізації, собівартості реалізації та витрат звітного періоду і визначення фінансових результатів.

Тема 9. Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на промислових підприємствах

9.1. Облікові реєстри, їхня сутність та значення.

Облікові реєстри, їхня сутність і значення. Види та форми облікових реєстрів, їхня модифікація в умовах застосування комп'ютерних програм.

Стандартизація й уніфікація облікових реєстрів. Способи виправлення помилок в облікових реєстрах.

9.2. Форми бухгалтерського обліку та їхня сутність.

Форми бухгалтерського обліку (журнал-головна, меморіально-ордерна, журнальна), їхня сутність та історичний розвиток.

9.3. Організація бухгалтерського обліку.

Організація бухгалтерського обліку. Шляхи вдосконалення форм бухгалтерського обліку.

Змістовий модуль 3

Облік активів

Тема 10. Облік основних засобів

10.1. Основні засоби підприємства: класифікація та оцінка.

Основні засоби підприємства: завдання їхнього обліку, класифікація, групування за видами. Первісна, залишкова вартість.

10.2. Первинні документи з обліку руху основних засобів.

Первинні документи з обліку руху основних засобів: введення в експлуатацію, списання з балансу, внутрішнє переміщення, реалізація, інше вибуття.

10.3. Синтетичний облік надходження та вибуття основних засобів.

Синтетичний облік капітальних інвестицій. Облік надходження основних засобів: за плату, у разі будівництва, від засновників, безоплатно тощо. Синтетичний облік вибуття основних засобів: реалізація, ліквідація. Облік зносу основних засобів.

10.4. Інвентаризація основних засобів.

Інвентаризація основних засобів, порядок її проведення, види інвентаризації, документація щодо оформлення результатів інвентаризації.

10.5. Особливості обліку інших необоротних матеріальних активів: визначення, склад та синтетичний облік.

Особливості обліку інших необоротних матеріальних активів: визначення, склад та синтетичний облік.

Тема 11. Облік нематеріальних активів

11.1. Нематеріальні активи, їхній склад та класифікація.

Нематеріальні активи, їхній склад і класифікація. Визнання й оцінка нематеріальних активів.

11.2. Рахунки синтетичного обліку нематеріальних активів. Облік їхнього надходження та вибуття.

Рахунки синтетичного обліку нематеріальних активів та їхня характеристика. Облік надходження та вибуття нематеріальних активів і відображення на синтетичних рахунках. Амортизація нематеріальних активів.

Тема 12. Облік виробничих запасів

12.1. Визначення й первинна оцінка виробничих запасів.

Визначення й первинна оцінка виробничих запасів: визначення запасів, класифікація, одиниця обліку запасів, складові первинної вартості. Поняття та класифікація малоцінних та швидкозношувальних предметів.

12.2. Первинна документація з обліку руху виробничих запасів.

Первинна документація з обліку руху виробничих запасів. Документи з оприбуткування, внутрішнього переміщення, реалізації, списання запасів.

12.3. Рахунки синтетичного обліку виробничих запасів та їхня характеристика.

Рахунки синтетичного обліку виробничих запасів. Відображення запису за дебетом і кредитом рахунків, визначення залишку на початок та кінець періоду.

Тема 13. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості

13.1. Облік грошових коштів у касі. Первинна облікова документація з касових операцій. Синтетичний облік касових операцій.

Основні положення з обліку грошових коштів. Нормативні та законодавчі акти з методичних положень щодо ведення касових операцій. Задачі їхнього обліку.

13.2. Особливості обліку грошових коштів у касі та на рахунках у банку. Інвентаризація грошових коштів у касі.

Рахунки обліку банківських операцій та їхня характеристика. Первинні документи з обліку банківських операцій у національній валюті: грошовий чек, платіжне доручення, платіжна вимога, виписка банку. Облік інших грошових коштів.

13.3. Бухгалтерські рахунки з обліку дебіторської заборгованості та їхня характеристика.

Сутність та види дебіторської заборгованості. Поточна заборгованість та її облік. Поняття, види та облік розрахунків за векселями та з різними дебіторами. Довгострокова дебіторська заборгованість, її склад та облік. Інвентаризація дебіторської заборгованості.

13.4. Синтетичний облік розрахунків: із покупцями, замовниками та різними дебіторами.

Бухгалтерські рахунки з обліку дебіторської заборгованості та їхня характеристика. Синтетичний облік розрахунків: із покупцями, замовниками та різними дебіторами (підзвітними особами, виданими авансами).

Тема 14. Облік фінансових інвестицій

14.1. Визначення основних понять. Види та класифікація фінансових інвестицій.

Визначення поняття фінансових інвестицій. Класифікація фінансових інвестицій. Оцінка фінансових інвестицій. Особливості обліку довгострокових та поточних фінансових інвестицій.

14.2. Рахунки бухгалтерського обліку фінансових інвестицій.

Рахунки бухгалтерського обліку фінансових інвестицій, їхній економічний зміст. Характеристика рахунків синтетичного обліку фінансових інвестицій.

14.3. Синтетичний облік фінансових інвестицій.

Синтетичний облік фінансових інвестицій. Типова кореспонденція рахунків синтетичного обліку фінансових інвестицій.

Змістовий модуль 4

Облік капіталу й зобов'язань, доходів і витрат

Тема 15. Облік власного капіталу

15.1. Складові власного капіталу.

Власний капітал і його складові: зареєстрований (пайовий) капітал, неоплачений капітал, вилучений капітал, додатковий капітал, капітал у дооцінках, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток).

15.2. Бухгалтерські рахунки, на яких обліковують власний капітал підприємства, їхня економічна характеристика.

Бухгалтерські рахунки, на яких обліковують власний капітал підприємства, їхня економічна характеристика. Типова кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку складових власного капіталу.

15.3. Бухгалтерський облік забезпечення майбутніх витрат і платежів.

Бухгалтерський облік забезпечення майбутніх витрат і платежів. Рахунки обліку та їхня характеристика. Типова кореспонденція рахунків обліку забезпечення майбутніх витрат і платежів.

15.4. Бухгалтерський облік цільового фінансування та цільових надходжень.

Бухгалтерський облік цільового фінансування та цільових надходжень. Бухгалтерські проводки з обліку цільового фінансування та цільових надходжень.

Тема 16. Облік зобов'язань

16.1. Визначення зобов'язань. Види та склад зобов'язань.

Поняття зобов'язань. Загальна схема закупівлі товарно-матеріальних цінностей.

16.2. Синтетичний облік розрахунків із постачальниками та підрядниками.

Синтетичний облік розрахунків із постачальниками та підрядниками. Рахунки бухгалтерського обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками, їхня економічна характеристика.

16.3. Синтетичний облік кредитів банків.

Синтетичний облік кредитів банків. Рахунки бухгалтерського обліку кредитів банку та їхня економічна характеристика.

16.4. Синтетичний облік розрахунків з учасникам.

Синтетичний облік розрахунків з учасникам. Рахунки бухгалтерського обліку розрахунків з учасниками та їхня економічна характеристика.

16.5. Синтетичний облік розрахунків із бюджетом за податками та обов'язковими платежами.

Синтетичний облік розрахунків із бюджетом за податками й обов'язковими платежами. Рахунки та субрахунки бухгалтерського обліку розрахунків із бюджетом за податками й обов'язковими платежами та їхня економічна характеристика.

16.6. Синтетичний облік внутрішніх та внутрішньогосподарських розрахунків.

Синтетичний облік внутрішніх та внутрішньогосподарських розрахунків. Рахунки бухгалтерського обліку внутрішніх та внутрішньогосподарських розрахунків і їхня економічна характеристика.

16.7. Синтетичний облік розрахунків із іншими кредиторами.

Синтетичний облік розрахунків з іншими кредиторами. Субрахунок бухгалтерського обліку розрахунків з іншими кредиторами та його економічна характеристика.

Тема 17. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу.

17.1. Побудова обліку праці та її оплати, основні показники.

Побудова обліку праці та її оплати. Основні показники обліку праці та її оплати. Облік використання робочого часу. Організація табельного обліку.

17.2. Форми й системи оплати праці, види заробітної плати.

Форми оплати праці: погодинна та відрядна. Системи оплати праці. Види заробітної плати та склад фонду оплати праці: основної, додаткової та заохочення.

17.3. Облік нарахувань окремих видів оплат.

Облік нарахувань окремих видів оплат: за відпрацьований час за тарифними ставками й посадовими окладами; розподіл заробітку робітникам-відрядникам за бригадним спільним нарядом; доплати за працю в нічний та вечірній час; за понаднормові часи праці; за працю у вихідні та святкові дні.

17.4. Аналітичний облік розрахунків із працівниками.

Аналітичний облік розрахунків із працівниками. Субрахунки аналітичного обліку та їхня характеристика.

17.5. Утримання із заробітної плати.

Утримання із заробітної плати: податку з доходів фізичних осіб, військового збору, аліментів, профспілкових внесків тощо.

17.6. Виплата заробітної плати працівникам.

Виплата заробітної плати працівникам: із каси готівкою, через банкомати. Депонована заробітна плата.

17.7. Синтетичний облік розрахунків із заробітної плати.

Синтетичний облік розрахунків із заробітної плати. Синтетичний облік нарахування єдиного соціального внеску із заробітної плати працівників.

Тема 18. Облік витрат діяльності підприємства

18.1. Види діяльності підприємства: основна, операційна, інша операційна, фінансова, інвестиційна.

Діяльність підприємства та її види. Основи побудови обліку витрат. Класифікація витрат, об'єкти обліку витрат, об'єкти калькулювання. Групування витрат за економічними елементами. Мета та етапи обліку витрат діяльності підприємства.

18.2. Бухгалтерські рахунки з обліку основних витрат.

Бухгалтерські рахунки з обліку витрат на виробництво, загальнови-робничих витрат, адміністративних витрат, витрат на збут. Їхня харак-теристика.

18.3. Бухгалтерські рахунки з обліку інших операційних витрат.

Бухгалтерські рахунки з обліку інших операційних витрат: від знецінення запасів, операційної курсової різниці, сумнівної дебіторської заборгованості тощо. Їхня характеристика.

18.4. Бухгалтерські рахунки з обліку витрат фінансової діяльності.

Бухгалтерські рахунки з обліку витрат фінансової діяльності: витрати від участі в капіталі, відсотків від позик банків тощо. Їхня характеристика.

18.5. Бухгалтерські рахунки з обліку інших витрат.

Бухгалтерські рахунки з обліку витрат інвестиційної діяльності: собі-вартості фінансових інвестицій, неопераційної курсової різниці, уцінки необоротних активів тощо. Їхня характеристика.

Тема 19. Облік доходів і фінансових результатів

19.1. Поняття та класифікація доходів підприємства.

Визнання та класифікація доходів. Рахунки з обліку доходів від реалізації.

19.2. Синтетичний облік доходів від реалізації.

Рахунок і субрахунки обліку доходів від реалізації: продукції, товарів, робіт, послуг. Їхній економічний зміст.

19.3. Синтетичний облік доходів від іншої операційної діяльності.

Синтетичний облік доходів від іншої операційної діяльності. Рахунок і суб-рахунки обліку доходів від іншої реалізації, їхній економічний зміст.

19.4. Синтетичний облік доходів від фінансової та інвестиційної діяльності.

Синтетичний облік доходів від фінансової та інвестиційної діяльно-сті. Рахунки обліку доходів від фінансової та інвестиційної діяльності, їхня економічна характеристика. Основи обліку фінансових результатів. Фінансові результати підприємства та їхній облік: результат операційної діяльності; результат фінансових операцій; результат іншої звичайної діяльності.

Тема 20. Фінансова звітність

20.1. Звітність як елемент узагальнення даних поточного бухгал-терського обліку.

Звітність як спосіб узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Поняття та принципи складання фінансової звітності.

20.2. Склад квартальної та річної фінансової звітності звичайних і малих підприємств.

Форми фінансової звітності: її склад та елементи. Склад фінансової звітності звичайних і малих підприємств.

20.3. Вимоги до звітності. Порядок складання, затвердження й подання звітності.

Вимоги до звітності. Порядок складання, затвердження й подання звітності. виправлення звітних даних.

Тема 21. Облік на підприємствах малого бізнесу

21.1. Нормативно-правова база регулювання малого бізнесу.

Організаційні основи та поняття малого бізнесу. Форми ведення бухгалтерського обліку малими підприємствами. Спрощена система оподаткування обліку та звітності юридичними особами й основні документи нормативно-правової бази, що регламентують перехід на цю систему.

21.2. Організаційні основи та визначення малого бізнесу.

Організаційні основи та визначення малого бізнесу. Критерії зарахування до суб'єктів малого підприємництва.

21.3. Форми ведення бухгалтерського обліку малими підприємствами.

Форми ведення бухгалтерського обліку малими підприємствами. Спрощена система обліку.

Тема 22. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку

22.1. Сутність і значення міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Сутність і значення міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Загальноприйняті принципи обліку та якісні характеристики облікової інформації.

22.2. Особливості побудови національних систем бухгалтерського обліку.

Побудова національних систем бухгалтерського обліку. Формування робочого плану рахунків та облікової політики.

22.3. Класифікація моделей бухгалтерського обліку.

Сутність та класифікація моделей бухгалтерського обліку. Англосаксонська, континентальна, південноамериканська, ісламська та інтернаціональна моделі бухгалтерського обліку.

4. Структура навчальної дисципліни

На початку вивчення дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як із програмою дисципліни та формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її змістових модулів, а також із усіма видами контролю та методикою оцінювання навчальної роботи.

Навчальний процес, згідно з робочою програмою навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік", здійснюють у таких формах: лекційні та практичні заняття; контрольні заходи; самостійна робота студентів.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного та ґрунтовного опрацювання змістових модулів.

Кожний змістовий модуль – це відносно самостійний окремий блок дисципліни, який логічно поєднує кілька її навчальних елементів за змістом та взаємозв'язками.

Тематичний план дисципліни "Бухгалтерський облік" складено з чотирьох модулів, він містить 22 теми, його наведено в табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	лекції	практичні, семінарські заняття	самостійна робота	усього
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Сутність бухгалтерського обліку, його предмет і метод				
Тема 1. Господарський облік, його сутність і характеристика	2	2	8	12
Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку	2	4	12	18
Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їхнє використання на підприємствах	2	2	2	6
Тема 4. Бухгалтерський баланс	4	6	18	28
Разом за змістовим модулем 1	10	14	40	64
Змістовий модуль 2. Елементи методу бухгалтерського обліку та його форми. Облік господарських процесів				
Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку й подвійний запис	10	14	12	36
Тема 6. Документація та інвентаризація	2	4	12	18

1	2	3	4	5
Тема 7. Оцінювання й калькуляція в системі бухгалтерського обліку	2	2	8	14
Тема 8. Облік основних господарських процесів	4	4	10	18
Тема 9. Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на промислових підприємствах	4	4	14	22
Разом за змістовим модулем 2	22	28	56	106
Змістовий модуль 3. Облік активів				
Тема 10. Облік основних засобів	4	4	12	20
Тема 11. Облік нематеріальних активів	2	2	10	14
Тема 12. Облік виробничих запасів	4	6	12	22
Тема 13. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості	4	6	12	22
Тема 14. Облік фінансових інвестицій	2	2	12	16
Разом за змістовим модулем 3	16	20	58	94
Змістовий модуль 4. Облік капіталу й зобов'язань, доходів і витрат				
Тема 15. Облік власного капіталу	2	2	4	8
Тема 16. Облік зобов'язань	2	2	4	8
Тема 17. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу	3	6	8	17
Тема 18. Облік витрат діяльності підприємства	3	4	8	15
Тема 19. Облік доходів і фінансових результатів	3	4	8	15
Тема 20. Фінансова звітність	1	2	4	7
Тема 21. Облік на підприємствах малого бізнесу	1	1	4	6
Тема 22. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку	1	1	4	6
Разом за змістовим модулем 4	16	22	44	82
<i>Підготовка до екзамену</i>			10	10
<i>Передекзаменаційні консультації</i>			2	2
<i>Екзамен</i>			2	2
Усього годин за модулями	64	84	212	360

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, на якому викладач організує дискусію з попередньо вивчених тем, до яких студенти готують тези виступів на основі індивідуально виконаних завдань.

На семінарському занятті викладач оцінює виступи студентів, їхню активність у дискусії, уміння сформулювати свою думку. Підсумкові оцінки вносять до журналу викладача та враховують у підсумковій оцінці із цієї навчальної дисципліни (табл. 5.1).

Плани семінарських занять

Назви тем	Програмні питання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1			
Сутність бухгалтерського обліку, його предмет і метод			
<i>Тема 1.</i> Господарський облік, його сутність і характеристика	<i>Тема семінарського заняття</i> "Особливості розвитку господарського обліку: історичний та сучасний аспекти" 1. Генезис науки про господарський облік та її зв'язок з іншими науками. 2. Особливості сучасного розвитку теорії про господарський облік	2	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
<i>Тема 3.</i> Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їхнє використання на підприємствах	<i>Тема семінарського заняття</i> "Методологія та методика бухгалтерського обліку, принципи та регулювання" 1. Сучасні підходи до визначення методології та метода, способів та прийомів. 2. Основні принципи бухгалтерського обліку. 3. Державне регулювання бухгалтерського обліку. 4. Особливості формування облікової політики на підприємстві	2	Основна: [1 – 3, 5]. Додаткова: [6 – 8]
Змістовий модуль 4			
Облік капіталу й зобов'язань, доходів і витрат			
<i>Тема 20.</i> Фінансова звітність	<i>Тема семінарського заняття</i> "Складання та подання фінансової звітності" 1. Склад фінансової звітності. 2. Вимоги до складання та подання інформації у звітності. 3. Виправлення помилок у звітності	2	Основна: [4; 5]. Додаткова: [6]
<i>Тема 21.</i> Облік на підприємствах малого бізнесу	<i>Тема семінарського заняття</i> "Особливості обліку на підприємствах малого бізнесу" 1. Організаційні основи та поняття малого бізнесу. 2. Системи обліку та оподаткування на підприємствах малого бізнесу. 3. Форми ведення бухгалтерського обліку малими підприємствами	1	Основна: [4; 5]. Додаткова: [6]

1	2	3	4
Тема 22. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку	<p align="center"><i>Тема семінарського заняття</i></p> <p>"Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, їхнє значення та особливості застосування"</p> <p>1. Сутність та значення міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.</p> <p>2. Особливості національних систем бухгалтерського обліку.</p> <p>3. Моделі бухгалтерського обліку</p>	1	<p>Основна: [4; 5].</p> <p>Додаткова: [6]</p>
Усього годин		8	

6. Теми практичних занять

Практичне заняття є однією з форм навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння й навички у їхньому практичному застосуванні, завдяки індивідуальному виконанню студентом відповідно сформульованих завдань. Основна мета практичного заняття полягає в розширенні, поглибленні та деталізації теоретичних знань, здобутих студентами на лекціях, у процесі самостійної роботи, і спрямуванні їх на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, прищеплення вмінь і навичок, розвиток наукового мислення та усного мовлення студентів.

Практичне заняття містить проведення попереднього контролю за знаннями, уміннями та навичками студентів, ставлення загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, вирішення завдань із їхнім обговоренням, виконання контрольних завдань, їхню перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Теми практичних занять	Кількість годин	Література
1	2	3
Змістовий модуль 1. Сутність бухгалтерського обліку, його предмет і метод		
Класифікація активів, капіталу, зобов'язань	4	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Бухгалтерський баланс	4	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]

Закінчення табл. 6.1

1	2	3
Вплив господарських операцій на баланс підприємства	2	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Змістовий модуль 2. Елементи методу бухгалтерського обліку та його форми. Облік господарських процесів		
Рахунки бухгалтерського обліку й подвійний запис	4	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Класифікація рахунків	2	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Розкриття економічного змісту бухгалтерських проводок	2	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Рахунки синтетичного та аналогічного обліку	6	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Документальне оформлення господарських операцій	4	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Інвентаризація на підприємстві	1	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Калькулювання продукції	1	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Облік основних господарських операцій	4	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Форми бухгалтерського обліку	4	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Змістовий модуль 3. Облік активів		
Облік основних засобів та інших необоротних матеріальних активів	4	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Облік нематеріальних активів	2	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Облік виробничих запасів	6	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості	6	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Облік фінансових інвестицій	2	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Змістовий модуль 4. Облік капіталу й зобов'язань, доходів і витрат		
Облік власного капіталу	2	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Облік зобов'язань	2	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу	6	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Облік витрат діяльності підприємства	4	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Облік доходів і фінансових результатів	4	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6; 8]

Оцінки, отримані студентом за окремі практичні заняття ураховують під час виставлення поточної модульної оцінки із цієї навчальної дисципліни.

6.1. Приклади типових практичних завдань до тем

Змістовий модуль 1

Сутність бухгалтерського обліку, його предмет і метод

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку

Завдання 1. Згрупувати джерела утворення засобів підприємства на власні та залучені кошти: статутний капітал, заборгованість перед постачальниками за придбані матеріальні цінності, прибуток підприємства, розрахунки із кредиторами, заборгованість перед нафтобазою за придбане паливо, короткострокові кредити банку, додатковий капітал, заборгованість перед робітниками основного виробництва за заробітною платою, заборгованість зі страхування, резервний капітал, пайовий капітал, заборгованість перед адміністративним персоналом за заробітною платою, довгострокові кредити банку, цільове фінансування, векселі видані, кредиторська заборгованість з отриманих авансів, вилучений капітал.

Завдання 2. Розподілити вказані види заборгованості на дебіторську та кредиторську: заборгованість бухгалтера Н. М. Руденко за сумами, виданими в підзвіт – 120 грн; заборгованість постачальникам за матеріали – 157 000 грн; заборгованість перед працівниками з оплати праці – 1 850 грн; заборгованість покупців за отриману готову продукцію – 12 500 грн; заборгованість бюджету за податками – 8 200 грн; заборгованість зі страхування – 5 100 грн; заборгованість заводу "Комунар" за виданим векселем на оплату отриманої від нього продукції – 32 000 грн; заборгованість за отримані від покупців та замовників аванси за готову продукцію – 13 500 грн.

Змістовий модуль 3

Облік активів

Тема 10. Облік основних засобів

Завдання 1. Приватне акціонерне товариство "Мрія" в січні придбало основні засоби з різних джерел: від спонсора (виробничий інвентар) безкоштовно – на суму 9 000 грн, як внесок учасника – фізичної особи – товариства до статутного капіталу (автомобіль) – на суму 45 000 грн для адміністративних потреб. Отримані основні засоби введено до господарського обороту. У лютому бухгалтером зроблено розрахунок амортизації

основних засобів, що для інвентарю становила 300 грн, для автомобіля – 1 100 грн.

Необхідно скласти кореспонденцію рахунків за господарськими операціями.

Завдання 2. Публічне акціонерне товариство "Мрія" придбало у звітному місяці за рахунок підзвітних сум книги для технічної бібліотеки (три примірники технічних довідників) на суму 60 грн (ПДВ не передбачено), факс на суму 600 грн, у тому числі ПДВ 100 грн, два крісла на загальну суму 1 200 грн, у тому числі ПДВ 200 грн. Усі отримані активи було прийнято й за актом приймання-передачі введено до господарського обороту. Ухвалено рішення про нарахування амортизації на бібліотечні фонди за методом 100 %, на малоцінні необоротні матеріальні активи – за методом 50 % у першому місяці використання й 50 % у місяці списання об'єкта з балансу. Підзвітній особі повернуто витрачені гроші з каси (аванс не видавався).

Необхідно відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити первісну вартість необоротних активів.

7. Самостійна робота

Головною метою самостійної роботи студента (СРС) є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначено за навчальним планом, він становить 59 % (212 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (360 годин).

Основні види самостійної роботи студента такі:

1. Вивчення та опрацювання додаткової літератури.
2. Робота з нормативними документами.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю (колоквіуму);
5. Написання есе на задану проблематику; пошук (підбір) та огляд літературних джерел на задану тематику дисципліни;
6. Контрольна перевірка студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики.

Основні види самостійної роботи, запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань із навчальної дисципліни, наведено в табл. 7.1.

Таблиця 7.1.

**Завдання для самостійної роботи студентів
та форми контролю за нею**

Назви тем	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю за СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Сутність бухгалтерського обліку, його предмет і метод				
Тема 1. Господарський облік, його сутність і характеристика	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка до есе на проблематику з теми	8	Презентація результатів	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	12	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їхнє використання на підприємствах	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд нормативно-законодавчої бази	2	Презентація результатів	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Тема 4. Бухгалтерський баланс	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка до есе на проблематику з теми	18	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Усього за змістовим модулем 1		40		
Змістовий модуль 2. Елементи методу бухгалтерського обліку та його форми. Облік господарських процесів				
Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку й подвійний запис	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка до есе на проблематику з теми	12	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]

Продовження табл. 7.1

1	2	3	4	5
Тема 6. Документація та інвентаризація	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	12	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Тема 7. Оцінювання й калькуляція в системі бухгалтерського обліку	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	8	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Тема 8. Облік основних господарських процесів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	10	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Тема 9. Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на промислових підприємствах	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка до есе на проблематику з теми	14	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1 – 3; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Усього за змістовим модулем 2		56		
Змістовий модуль 3. Облік активів				
Тема 10. Облік основних засобів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	12	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Тема 11. Облік нематеріальних активів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	10	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Тема 12. Облік виробничих запасів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	12	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6 – 8]

1	2	3	4	5
Тема 13. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка до есе на проблематику з теми	12	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Тема 14. Облік фінансових інвестицій	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	12	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1; 4; 5]. Додаткова: [6 – 8]
Усього за змістовим модулем 3		58		
Змістовий модуль 4. Облік капіталу й зобов'язань, доходів і витрат				
Тема 15. Облік власного капіталу	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	4	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Тема 16. Облік зобов'язань	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка до есе на проблематику з теми.	4	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Тема 17. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	8	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Тема 18. Облік витрат діяльності підприємства	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	8	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Тема 19. Облік доходів і фінансових результатів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка до есе на проблематику з теми.	8	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [4; 5]. Додаткова: [6; 8]

1	2	3	4	5
Тема 20. Фінансова звітність	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	4	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Тема 21. Облік на підприємствах малого бізнесу	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	4	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Тема 22. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка до есе на проблематику з теми	4	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [4; 5]. Додаткова: [6; 8]
Усього за змістовим модулем 4		44		
<i>Підготовка до екзамену</i>		10		
<i>Передекзаменаційні консультації</i>		2		
<i>Екзамен</i>		2		
Усього за модулями		212		

7.1. Проблематика есе з навчальної дисципліни

1. Розвиток господарського обліку, його види та функції.
2. Види балансу та особливості його складання.
3. Історія виникнення подвійного запису та його сутність.
4. Порівняльна характеристика синтетичних та аналітичних рахунків.
5. Особливості складання облікових реєстрів, форми організації обліку.
6. Порядок здійснення розрахунків та їхнього відображення на рахунках обліку.
7. Особливості складання касових документів та відображення в обліку.
8. Порядок здійснення розрахунків із використанням векселів та особливості їхнього відображення в обліку.
9. Особливості формування інформації щодо зобов'язань підприємств.
10. Порядок розрахунків з учасниками.
11. Особливості формування фінансового результату підприємства.
12. Гармонізація та стандартизація обліку.

7.2. Контрольні запитання для самодіагностики

1. Поясніть поняття господарського обліку.
2. Розкрийте сутність і значення господарського обліку.
3. Назвіть види господарського обліку.
4. Перелічіть вимірники, що застосовують в обліку.
5. Визначте поняття бухгалтерського обліку.
6. Як ви розумієте мету бухгалтерського обліку?
7. Які завдання вирішує бухгалтерський облік?
8. Перелічіть функції бухгалтерського обліку.
9. Дайте визначення фінансового та управлінського обліку.
10. Назвіть основні характерні риси фінансового та управлінського обліку.
11. Перелічіть принципи бухгалтерського обліку.
12. Наведіть приклади, що ілюструють принципи бухгалтерського обліку.
13. Із якою метою здійснюють державне регулювання бухгалтерського обліку в Україні?
14. Які установи здійснюють державне регулювання бухгалтерського обліку в Україні?
15. Розкрийте основну мету облікової політики.
16. Які фактори впливають на вибір облікової політики?
17. Дайте визначення предмета бухгалтерського обліку та його об'єктів.
18. Як класифікують ресурси підприємства за складом та розміщенням?
19. Зробіть класифікацію ресурсів підприємства за джерелами утворення.
20. Що таке "метод бухгалтерського обліку"?
21. Які основні елементи методу бухгалтерського обліку, у чому полягає їхня сутність?
22. Дайте визначення методу наукового дослідження.
23. Що таке "методологія"?
24. Чим відрізняється спосіб від прийому?
25. Які методи використовує бухгалтерський облік?
26. Які методи використовують для аналізу бухгалтерської інформації?

27. Які методи використовують у процесі розроблення облікової політики?

28. Дайте визначення балансу.

29. Назвіть, із яких блоків складено баланс.

30. Перелічіть розділи активу балансу.

31. Перелічіть розділи пасиву балансу.

32. Наведіть основне рівняння балансу.

33. Дайте визначення статті балансу.

34. Що таке "валюта балансу"?

35. За якими ознаками класифікують баланси?

36. Які є типи змін у балансі під впливом господарських операцій?

37. Яка побудова активних і пасивних рахунків?

38. За якими ознаками класифікують рахунки бухгалтерського обліку?

39. Дайте характеристику позабалансових рахунків.

40. Які є види бухгалтерських проводок?

41. Чим відрізняються синтетичні та аналітичні рахунки?

42. Що таке "оборотна відомість"?

43. Наведіть побудову шахової відомості.

44. Визначте поняття бухгалтерського документа.

45. Назвіть основні вимоги до оформлення документів.

46. Назвіть обов'язкові реквізити, які повинні мати документи.

47. Які додаткові реквізити повинні мати бухгалтерські документи?

48. Дайте визначення уніфікації та стандартизації.

49. Як класифікують документи за призначенням, місцем складання, порядком складання, способом використання та змістом?

50. Назвіть етапи документообігу.

51. Які ви знаєте етапи проходження документів?

52. Що відображають у графіку документообігу?

53. Які є види архіву?

54. Дайте визначення інвентаризації.

55. Назвіть види інвентаризації.

56. У яких випадках обов'язково треба робити інвентаризацію?

57. Як документально оформляють результати інвентаризації?

58. Які можуть бути результати інвентаризації та як їх відображають в обліку?

59. Коли затверджують результати інвентаризації та відображають їх у бухгалтерському обліку?

60. Визначте поняття "вартісне вимірювання", "грошове вираження", "оцінка", "калькуляція".
61. Яким основним вимогам має відповідати оцінка?
62. Назвіть систему вартісних оцінок.
63. Які бази оцінки виділяють стандарти бухгалтерського обліку ?
64. Дайте визначення первісної та балансової вартості.
65. Дайте визначення поняття "калькуляція" та "калькулювання".
66. Зробіть класифікацію видів калькуляцій.
67. Дайте визначення господарського процесу.
68. Перелічіть загальнометодологічні засади обліку основних господарських процесів.
69. Поясніть сутність процесу постачання.
70. Як розподіляють транспортно-заготівельні витрати?
71. Наведіть основні бухгалтерські проводки щодо обліку процесу постачання.
72. Поясніть сутність процесу виробництва.
73. Як визначають фактичну собівартість виготовленої продукції, робіт, послуг?
74. Наведіть основні бухгалтерські проводки щодо обліку процесу виробництва.
75. Поясніть сутність процесу реалізації.
76. Наведіть основні бухгалтерські проводки щодо обліку процесу реалізації.
77. Що є фінансовим результатом діяльності підприємства?
78. На якому рахунку ведуть облік фінансових результатів?
79. На якому рахунку відображено використання прибутку протягом звітного періоду?
80. Якими проводками відображено отримання прибутку чи зазнання збитку в результаті господарської діяльності?
81. Що таке "обліковий реєстр"?
82. Що є підставою для запису в реєстрах бухгалтерського обліку ?
83. Як можна класифікувати облікові реєстри?
84. Які можуть бути помилки в бухгалтерському обліку та способи їхнього виправлення?
85. Дайте визначення поняття "форма бухгалтерського обліку".
86. Які є сучасні форми бухгалтерського обліку?

87. Наведіть побудову журнал-головної форма бухгалтерського обліку.
88. Назвіть основні відмінності меморіально-ордерної форми обліку.
89. Наведіть склад журнальної форми обліку.
90. Назвіть порядок і розміри видачі грошей підзвітній особі.
91. Наведіть проводки, за якими оформлюють суми, перевитрачені підзвітними особами.
92. Назвіть основні принципи безготівкових розрахунків.
93. Наведіть проводки, які складають у разі недостачі й надлишків, виявлених у касі.
94. Наведіть склад поточних фінансових інвестицій і їхнє відображення в обліку.
95. Наведіть склад довгострокових фінансових інвестицій.
96. Поясніть сутність капітальних інвестицій і їхнє призначення.
97. Поясніть сутність довгострокової дебіторської заборгованості й за яких умов вона виникає.
98. Наведіть групування основних засобів в обліку та звітності.
99. За якою оцінкою відображають основні засоби в обліку й балансі?
100. Як здійснюють нарахування та відображення на рахунках зносу основних засобів?
101. Визначте порядок проведення інвентаризації основних засобів і відображення її результатів.
102. Назвіть спільність і відмінність між такими економічними категоріями як "знос" та "амортизація".
103. Наведіть склад інших необоротних активів і як вони враховуються.
104. Наведіть склад нематеріальних активів.
105. Поясніть роль запасів в операційній діяльності підприємств та організацій.
106. Зробіть класифікацію виробничих запасів.
107. За якою оцінкою відображають виробничі запаси в поточному обліку й на дату балансу.
108. Поясніть мету інвентаризації запасів.
109. Наведіть склад малоцінних швидкозношуваних предметів (МШП) і їхню класифікацію.
110. Поясніть особливості обліку МШП.
111. Назвіть завдання та принципи обліку витрат на виробництво.
112. Наведіть ознаки класифікації виробничих витрат.
113. Поясніть склад витрат за елементами та статтями калькуляції.

114. Наведіть склад адміністративних витрат і порядок їхнього списання.
115. Назвіть групування виробничих витрат в обліку основних цехів.
116. Поясніть організацію аналітичного обліку витрат на виробництво.
117. Поясніть особливості синтетичного обліку витрат на виробництво основних цехів.
118. Наведіть склад витрат на збут і порядок їхнього списання.
119. Поясніть відображення в обліку розрахунків за претензіями.
120. Поясніть відображення в обліку розрахунків із постачальниками й підрядниками.
121. Наведіть склад короткострокових позик і їхній облік.
122. Наведіть склад поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями та відображення її на бухгалтерських рахунках.
123. Поясніть значення обліку праці та його оплати в умовах ринкової економіки.
124. Назвіть форми й системи оплати праці.
125. Визначте порядок утримань із заробітної плати.
126. Поясніть особливості обліку розрахунків за податками та платежами.
127. Дайте визначення довгострокових позик та їхніх видів.
128. Поясніть особливості синтетичного обліку виданих довгострокових векселів постачальникам та іншим кредиторам.
129. Наведіть склад витрат, які належать до інвестиційних.
130. Зробіть класифікацію доходів, поясніть їхнє відображення на бухгалтерських рахунках.
131. Наведіть основні бухгалтерські проводки з обліку інших операційних доходів.
132. Наведіть бухгалтерські рахунки, які застосовують для обліку доходів, і їхню характеристику.
133. Визначте роль і призначення статутного, неоплаченого та вилученого капіталу.
134. Визначте порядок створення та використання додаткового й резервного капіталу.
135. Наведіть склад нерозподіленого прибутку й непокритих збитків та їхнє формування.
136. Поясніть необхідність у застосуванні балансових рахунків.
137. Наведіть склад річної та квартальної фінансової звітності.

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативну роботу здійснюють за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних завдань, їхньої перевірки, перевірки й захисту поточних завдань, консультацій.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:

консультації: індивідуальні (запитання-відповідь);

групові (розгляд типових прикладів-ситуацій);

б) за засвоєнням практичного матеріалу:

консультації індивідуальні та групові;

в) для комплексного оцінювання засвоєння програмного матеріалу: індивідуальне здавання виконаних робіт;

підготовка матеріалу для написання есе;

підготовка до друку наукової статті або тез доповіді.

9. Методи навчання

Для активізації процесу навчання дисципліни "Бухгалтерський облік" застосовують такі методи, як: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, кейс-методи, дидактичні ігри, презентації, мозкові атаки, рольові ігри.

Лекції проблемного характеру спрямовано на розвиток логічного мислення студентів, вони характеризуються тим, що коло питань теми обмежено двома-трьома ключовими моментами, увагу студентів сконцентровано на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. У ході лекцій студентам ставлять запитання для самостійного розмірковування, проте лектор сам відповідає на них, не чекаючи відповідей студентів. Система запитань у ході лекції відіграє активізувальну роль, заставляє студентів сконцентруватися й почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Міні-лекції передбачають виклад навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною наповненістю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводять, переважно, як частину заняття-дослідження.

Роботу в малих групах використовують із метою активізації роботи студентів під час проведення семінарських і практичних занять. Це так звані групи психологічного комфорту, де кожен учасник відіграє свою особливу роль і певними своїми якостями доповнює інших.

Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Дидактичні ігри – це метод імітації (наслідування, відображення) ухвалення управлінських рішень у різноманітних ситуаціях шляхом гри (програвання, розігрування) за правилами, що вже вироблено або виробляють самі учасники, який реалізують шляхом самостійного вирішення студентами поставленої проблеми за умови недостатності необхідних знань.

Презентації – виступи перед аудиторією – використовують для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань.

Мозкові атаки – це метод вирішення невідкладних завдань, сутність якого полягає у тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за короткий термін.

Рольові ігри – це попередньо сплановані ролі студентів у вирішенні проблемної ситуації, пов'язаної з веденням обліку на підприємстві.

Використання цієї технології дає змогу структурувати практично-семінарські та лекційні заняття за формою та змістом, створює можливість для участі кожного студента в роботі над темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей і досвіду соціального спілкування.

Методи активізації процесу навчання наведено в табл. 9.1 і 9.2.

Таблиця 9.1

**Розподіл форм і методів активізації процесу навчання
за темами навчальної дисципліни**

Теми	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Змістовий модуль 1. Сутність бухгалтерського обліку, його предмет і метод	
<i>Тема 1.</i> Господарський облік, його сутність та характеристика	Міні-лекція, семінар-дискусія
<i>Тема 2.</i> Предмет і метод бухгалтерського обліку	Міні-лекції

Закінчення табл. 9.1

1	2
Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їхнє використання на підприємствах	Міні-лекція, семінар-дискусія
Змістовий модуль 2. Елементи методу бухгалтерського обліку та його форми. Облік господарських процесів	
Тема 4. Бухгалтерський баланс	Лекції проблемного характеру
Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку й подвійний запис	Лекції проблемного характеру
Тема 6. Документація та інвентаризація	Лекції проблемного характеру
Тема 7. Оцінювання й калькуляція в системі бухгалтерського обліку	Лекції проблемного характеру
Тема 8. Облік основних господарських процесів	Лекції проблемного характеру
Тема 9. Облікові регістри, техніка, форми та організація обліку на промислових підприємствах	Лекції проблемного характеру
Змістовий модуль 3. Облік активів	
Тема 10. Облік основних засобів	Лекції проблемного характеру
Тема 11. Облік нематеріальних активів	Лекції проблемного характеру
Тема 12. Облік виробничих запасів	Лекції проблемного характеру
Тема 13. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості	Лекції проблемного характеру
Тема 14. Облік фінансових інвестицій	Лекції проблемного характеру
Змістовий модуль 4. Облік капіталу й зобов'язань, доходів і витрат	
Тема 15. Облік власного капіталу	Лекції проблемного характеру
Тема 16. Облік зобов'язань	Лекції проблемного характеру
Тема 17. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу	Лекції проблемного характеру
Тема 18. Облік витрат діяльності підприємства	Лекції проблемного характеру
Тема 19. Облік доходів і фінансових результатів	Лекції проблемного характеру
Тема 20. Фінансова звітність	Міні-лекція, семінар-дискусія
Тема 21. Облік на підприємствах малого бізнесу	Міні-лекція, семінар-дискусія
Тема 22. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку	Міні-лекція, семінар-дискусія

Використання методик активізації процесу навчання

Теми навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
<i>Тема 2.</i> Предмет і метод бухгалтерського обліку	<i>Завдання 1.</i> Класифікація активів, капіталу та зобов'язань підприємства	Робота в малих групах, мозкові атаки
<i>Тема 4.</i> Бухгалтерський баланс	<i>Завдання 2.</i> Складання бухгалтерського балансу. Визначення впливу господарських операцій на баланс	Кейс-метод, робота в малих групах
<i>Тема 5.</i> Рахунки бухгалтерського обліку й подвійний запис	<i>Завдання 3.</i> Складання бухгалтерських проводок та розкриття їхнього економічного змісту	Робота в малих групах, дидактичні ігри
<i>Тема 8.</i> Облік основних господарських процесів	<i>Завдання 4.</i> Відображення в обліку господарських операцій процесів постачання, виробництва та реалізації	Робота в малих групах, мозкові атаки, рольові ігри
<i>Тема 9.</i> Облікові регістри, техніка, форми та організація обліку на промислових підприємствах	<i>Завдання 5.</i> Складання облікових регістрів за журнальною формою обліку. Вибір форми організації обліку	Робота в малих групах, дидактичні ігри, презентації
<i>Тема 10.</i> Облік основних засобів	<i>Завдання 6.</i> Відображення в обліку операцій із придбання, реалізації та ліквідації об'єктів основних засобів	Кейс-метод, робота в малих групах
<i>Тема 12.</i> Облік виробничих запасів	<i>Завдання 7.</i> Відображення в обліку операцій із придбання, використання та реалізації виробничих запасів	Кейс-метод, робота в малих групах
<i>Тема 17.</i> Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу	<i>Завдання 8.</i> Відображення в обліку операцій з нарахування заробітної плати та утримань із неї	Кейс-метод, робота в малих групах
<i>Тема 19.</i> Облік доходів і фінансових результатів	<i>Завдання.</i> Визначення фінансового результату за різними видами діяльності підприємства	Робота в малих групах, мозкові атаки

10. Методи контролю

Під час навчання студенти здобувають знання на лекціях, виконуючи практичні завдання до різних розділів бухгалтерського обліку. Оцінювання знань, умінь та навичок студентів здійснюють за всіма складовими видами занять, передбаченими програмою цієї навчальної дисципліни.

Навчальну дисципліну "Бухгалтерський облік" викладають у двох семестрах. Оцінювання рівня оволодіння компетентностями студентами в першому семестрі здійснюють за допомогою ПМК, а в другому – іспиту.

Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюють за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи містять такі форми, як:

- активна робота на лекційних заняттях;
- активна участь у виконанні практичних завдань;
- активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;
- перевірка есе, тез доповіді або наукової статті на задану тематику;
- проведення письмової контрольної роботи;
- колоквіум.

Для оцінювання рівня оволодіння компетентностями студентами під час проведення ПМК використовують накопичувальну систему балів, згідно з технологічною картою (табл. 10.1).

Оцінювання есе передбачає врахування якості матеріалу, своєчасність його подання, результати презентації та захисту. Критеріями оцінювання есе є: здатність давати критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; уміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подання матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Структура колоквіуму передбачає теоретичні тестові завдання різного рівня, правильну відповідь на які оцінюють на 0,5 балів, та два практичних завдання різного рівня, правильне виконання яких оцінюють на 2 бали кожне. Максимально можливий бал за конкретне завдання ставлять за умови

відповідності всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової частини зменшує кількість балів.

До письмового іспиту допускають студентів, що мають оцінки не менші за 35 балів із максимальних 60 балів поточного контролю знань. Іспит оцінюють за 40-бальною шкалою.

До екзаменаційного білета включають практичні завдання, кожне з яких оцінюють окремо, або комплексне практичне завдання. Загальна оцінка дорівнює середній арифметичній із суми оцінок кожного завдання.

Зразок екзаменаційного білета

Міністерство освіти та науки України
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітній ступінь "бакалавр"
Напрямок підготовки "Облік і аудит". Семестр IV
Навчальна дисципліна "Бухгалтерський облік"

Екзаменаційний білет № 1

Завдання 1 (стереотипне). Скласти кореспонденцію рахунків у журналі господарських операцій, в окремих пунктах визначити суму (таблиця).

Таблиця

Журнал господарських операцій

Зміст господарських операцій	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	2	3	4
Перераховано передоплату постачальнику			9 720
Нараховано податковий кредит із ПДВ за передоплатою			1 620
Списано залишкову вартість програмного забезпечення, призначеного для продажу			300
Списано знос програмного забезпечення, призначеного для продажу			1 000
Підприємством безоплатно отримано та зараховано на баланс інвентарну тару			2 250
Надійшло запасних частин від постачальника за передоплатою			8 100
Списано раніше нарахований податковий кредит із ПДВ (суму визначити)			

1	2	3	4
Відпущено в цех основного виробництва запчастини			2 000
Оприбутковано надлишки матеріалів, виявлені під час інвентаризації			350
Реалізовано малоцінні необоротні матеріальні активи за договірною вартістю, які було призначено для продажу			900
Відображено податкові зобов'язання із ПДВ за МНМА (суму визначити)			
Нараховано дивіденди власникам акцій за рахунок нерозподіленого прибутку			10 000

Завдання 2 (стереотипне). На підставі вихідних даних визначити нараховану заробітну плату працівнику, зробити утримання з неї та нарахування на фонд оплати праці, згідно з чинним законодавством. Усі операції відобразити на рахунках обліку кореспонденцією рахунків.

Оклад працівника бухгалтерії А. Прищеп становить 1 895 грн. Наказом по підприємству їй встановлено одноразову премію в розмірі 15 % від заробітку до дня 8 Березня. У місяці 22 робочих дні, тривалість дня – 8 годин. Крім того, вона відробила понадурочно чотири години 6 березня.

Завдання 3 (діагностичне). Відобразити господарські операції на рахунках обліку підприємства "Фарт" та визначити первісну вартість придбаних активів.

Підприємство "Фарт" придбало такі електроприлади: кондиціонер – 4 650 грн із ПДВ; пилосос – 810 грн із ПДВ; мікрохвильову піч – 1 500 грн із ПДВ. Також було сплачено за встановлення кондиціонера – 600 грн із ПДВ. На підприємстві максимальна вартість малоцінних необоротних активів – 3 000 грн. Усі активи зараховано на баланс підприємства. Із поточного рахунка перераховано кошти постачальнику за придбані активи. Крім того, один із засновників підприємства "Фарт" робить внесок до статутного капіталу у вигляді права на користування земельною ділянкою за справедливою вартістю 18 000 грн із ПДВ. Первісна вартість права становила 15 000 грн, накопичена сума зносу – 2 000 грн.

Завдання 4 (діагностичне). Указати, на які субрахунки бухгалтер повинен зарахувати вказані ресурси.

Підприємство придбало для працівників ЗІЗ: костюми робочі білі на зав'язках 59 шт. за ціною 135,07 грн без ПДВ на суму 7 969,13 грн; куртки керівника 20 шт. за ціною 120,57 грн на суму 2 411,4 грн; черевики шкіряні 20 шт. за ціною 200 грн на суму 4 000 грн; протигази 10 шт. за ціною 85 грн на суму 850 грн.

Завдання 5 (евристичне). Необхідно скласти кореспонденцію рахунків із реалізації залізобетонних конструкцій та відобразити фінансовий результат від продажу.

ТОВ "Аргус +" займається виготовленням і реалізацією залізобетонних конструкцій. У I кварталі 201_ року товариством було виготовлено 1 256 шт. таких конструкцій, а реалізовано на умовах наступної оплати вітчизняним покупцям 985 шт. за ціною 1 156 грн за шт. без ПДВ. Собівартість одиниці конструкції становить – 1 001 грн. Оплату за договором зроблено вчасно на поточний рахунок підприємства.

Затверджено на засіданні
кафедри бухгалтерського обліку ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Протокол № _____ від __.__.20__ р.

Зав. кафедри _____ Екзаменатор _____
(підпис) (підпис)

Під час виконання екзаменаційних завдань їх не переписують. Журнал реєстрації господарських операцій, який потрібно заповнити під час виконання студентом практичної частини, теж заповнюють у самому екзаменаційному білеті.

Практичні завдання містять елементи завдань стереотипного, діагностичного та евристичного характеру. Максимальна кількість балів за правильно виконані практичні завдання становить 40 балів.

Завдання 1. Максимальну кількість балів (**6 балів**) виставляють за правильне складання бухгалтерських проводок та визначення необхідних сум, тобто 0,5 бала за кожну дію.

Завдання 2. Максимальну кількість балів (**6 балів**) виставляють за правильні розрахунки та зарахування всіх господарських операцій на відповідні субрахунки.

Завдання 3. Максимальну кількість балів (**8 балів**) виставляють за правильні розрахунки та зарахування всіх господарських операцій на відповідні субрахунки.

Завдання 4. Максимальну кількість балів (**8 балів**) виставляють за правильне зарахування всіх активів на відповідні субрахунки.

Завдання 5. Максимальну кількість балів (**12 балів**) виставляють:
4,8 бала – за правильне складання бухгалтерських проводок та правильне визначення необхідних сум;

2,4 бала – за правильне списання рахунків доходів та витрат на фінансовий результат і правильне визначення суми фінансового результату;

4,8 бала – за правильне визначення, у яких формах звітності та за якими статтями необхідно відобразити зміни в результаті визначених операцій.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Систему оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведено за перший семестр у табл. 11.1., 11.2, за другий семестр – у табл. 11.3, 11.4.

Таблиця 11.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Методи та форми навчання	Оцінювання рівня сформованості компетентностей				
				Форми контролю	Максимальний бал			
1	2	3	4	5	6			
Змістовий модуль 1. Сутність бухгалтерського обліку, його предмет і метод					42			
Знання, уміння та навички щодо визначення сутності бухгалтерського обліку, його предмета та методу	Знати сутність господарського обліку, його функції та законодавче регулювання	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Господарський облік, його сутність і характеристика	Робота на лекції	0,5
			СРС	3	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику	Активна участь у виконанні практичних завдань	–
	Уміти визначити предмет та елементи методу бухгалтерського обліку	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку	Робота на лекції	0,5
				4	Практичне заняття	Завдання 1. Класифікація активів, капіталу та зобов'язань підприємства	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	0,5			

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4		5	6		
	4	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку	Робота на лекції	0,5	
			2	Практичне заняття	Завдання 1. Предмет і метод бухгалтерського обліку. Класифікація активів, капіталу та зобов'язань підприємства	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25	
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	0,25	
	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їхнє використання на підприємствах	Робота на лекції	0,5	
			4	Практичне заняття	Завдання 2. Методичні прийоми бухгалтерського обліку	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань. Поточна контрольна робота	0,5 6	
	Уміти складати бухгалтерський баланс	6	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Бухгалтерський баланс	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Завдання 3. Бухгалтерський баланс	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
			СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику.	Перевірка домашніх завдань	0,25
7		Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Бухгалтерський баланс	Робота на лекції	0,5	
			4	Практичне заняття	Завдання 3. Бухгалтерський баланс	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	0,5	

1		2	3		4		5	6
		8	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Бухгалтерський баланс	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Завдання 4. Вплив господарських операцій на баланс підприємства	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
			СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Підготовка до колоквіуму	Перевірка домашніх завдань. Завдання до теми. Колоквіум за змістовим модулем 1	0,25 10 18
Змістовий модуль 2. Елементи методу бухгалтерського обліку та його форми. Облік господарських процесів								58
Знання, уміння та навички щодо визначення елементів методу бухгалтерського обліку та обліку господарських процесів	Уміти відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку за допомогою подвійного запису	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку й подвійний запис	Робота на лекції	0,5
				4	Практичне заняття	Завдання 5. Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
			СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	0,5
		10	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку й подвійний запис	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Завдання 5. Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	0,25	
		11	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку й подвійний запис	Робота на лекції	0,5

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4	5	6		
			4	Практичне заняття	Завдання 6. Розкриття економічного змісту бухгалтерських проводок	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
				СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань
Знати особливості документального відображення господарських операцій та проведення інвентаризації	12	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Документація та інвентаризація	Робота на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Завдання 7. Рахунки синтетичного та аналітичного обліку	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань. Поточна контрольна робота	0,25 12
Уміти оцінювати та калькулювати об'єкти бухгалтерського обліку	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Оцінювання й калькуляція в системі бухгалтерського обліку	Робота на лекції	0,5
			4	Практичне заняття	Завдання 8. Документальне оформлення господарських операцій	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	0,5
Уміти відображати в обліку основні господарські процеси	14	Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Облік основних господарських процесів	Робота на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Завдання 9. Інвентаризація на підприємстві. Оцінювання й калькуляція в системі бухгалтерського обліку	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25

Закінчення табл. 11.1

1		2	3		4		5	6
		15	CPC	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику.	Перевірка домашніх завдань	0,25
			Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Облік основних господарських процесів	Робота на лекції	0,5
				4	Практичне заняття	Завдання 10. Облік основних господарських процесів	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
			CPC	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань. Завдання до теми	0,5 12
	Знати форми облікових регістрів та вміти їх заповнювати	16	Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Облікові регістри, техніка, форми та організація обліку на промислових підприємствах	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Завдання 11. Облікові регістри, техніка, форми та організація обліку на промислових підприємствах	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка та захист есе	0,25 5,5
			CPC	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань. Колоквіум за змістовим модулем 2	0,25 18
			Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Облікові регістри, техніка, форми та організація обліку на промислових підприємствах	Робота на лекції	0,5
	Усього годин			180	Загальна максимальна кількість балів із навчальної дисципліни			100
	із них							
<i>аудиторні</i>			74	30 %				
<i>самостійна робота</i>			106	70 %				

Таблиця 11.2

Розподіл балів за тижнями

Теми змістових модулів		лекції	практичні та семінарські	перевірка есе	захист завдань до тем	поточні КР	колоквиум	Усього	
ЗМ 1	Тема 1	2 тиждень	0,5	–	–	–	–	0,5	
	Тема 2	3 тиждень	0,5	1,0	–	–	–	1,5	
		4 тиждень	0,5	0,5	–	–	–	1,0	
	Тема 3	5 тиждень	0,5	1,0	–	–	6,0	7,5	
	Тема 4	6 тиждень	0,5	0,5	–	–	–	–	1,0
		7 тиждень	0,5	1,0	–	–	–	–	1,5
8 тиждень		0,5	0,5	–	10,0	–	18,0	29,0	
ЗМ 2	Тема 5	9 тиждень	0,5	1,0	–	–	–	1,5	
		10 тиждень	0,5	0,5	–	–	–	–	1,0
		11 тиждень	0,5	1,0	–	–	–	–	1,5
	Тема 6	12 тиждень	0,5	0,5	–	–	12,0	–	13
	Тема 7	13 тиждень	0,5	1,0	–	–	–	–	1,5
	Тема 8	14 тиждень	0,5	0,5	–	–	–	–	1,0
		15 тиждень	0,5	1,0	–	12,0	–	–	13,5
	Тема 9	16 тиждень	0,5	0,5	5,5	–	–	18,0	24,5
		17 тиждень	0,5	–	–	–	–	–	0,5
Усього			8,0	10,5	5,5	22,0	18,0	36,0	100

Таблиця 11.3

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Методи та форми навчання	Оцінювання рівня сформованості компетентностей			
				Форми контролю	Максимальний бал		
1	2	3	4	5	6		
Змістовий модуль 3. Облік активів					29		
Знання, уміння та навички щодо обліку активів	Здатність вести облік основних засобів	1	Ауд.	2	Лекція Тема 10. Облік основних засобів Лекція 1. Основні засоби: класифікація, групування. Первісна, залишкова вартість. Облік капітальних інвестицій	Робота на лекції	0,5
				4	Практичне заняття Завдання 10.1. Облік надходження та зносу основних засобів	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25

Продовження табл. 11.3

1	2	3	4		5	6	
Здатність вести облік нематеріальних активів і запасів	2	СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику	Перевірка домашніх завдань	0,25
			Ауд.	2	Лекція	Лекція 2. Синтетичний облік надходження та руху основних засобів та їхня інвентаризація. Особливості обліку інших необоротних матеріальних активів	Робота на лекції
		2		Практичне заняття	Завдання 10.2. Облік вибуття основних засобів. Порядок відображення результатів інвентаризації	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,125
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	0,125
	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 11. Облік нематеріальних активів Лекція 3. Нематеріальні активи: склад та класифікація. Синтетичний облік нематеріальних активів. Амортизація та інвентаризація. Тема 12. Облік виробничих запасів Лекція 4. Класифікація запасів. Визначення і оцінка виробничих запасів, класифікація, одиниця обліку, складові первісної вартості	Робота на лекції	0,5
			4	Практичне заняття	Завдання 10.3. Облік надходження та вибуття інших необоротних матеріальних активів. Завдання 11.1. Облік надходження та вибуття нематеріальних активів	Активна участь у виконанні практичних завдань Поточна контрольна робота	0,25 4
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	0,25
		Ауд.	2	Лекція	Лекція 5. Рахунки синтетичного обліку виробничих запасів та їхня характеристика. Лекція 6. Особливості обліку МШП	Робота на лекції	0,5
	2		Практичне заняття	Завдання 12.1. Облік надходження та вибуття запасів Завдання 12.2. Облік МШП. Відображення результатів інвентаризації	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,125	

1	2	3		4		5	6
Здатність вести облік грошових коштів і дебіторської заборгованості		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	0,125
	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 13. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості Лекція 7. Облік грошових коштів у касі	Робота на лекції	0,5
			4	Практичне заняття	Завдання 13.1. Облік грошових коштів	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику	Перевірка домашніх завдань	0,25
	6	Ауд.	2	Лекція	Лекція 8. Рахунки обліку банківських операцій та їхня характеристика	Робота на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Завдання 13.2. Облік дебіторської заборгованості. Завдання 13.3. Облік розрахунків з іншими дебіторами	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,125
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	0,125
	7	Ауд.	2	Лекція	Лекція 9. Рахунки обліку дебіторської заборгованості та їхня характеристика. Синтетичний облік розрахунків із покупцями, замовниками та різними дебіторами	Робота на лекції	0,5
			4	Практичне заняття	Завдання 13.4. Облік розрахунків за векселями отриманими. Завдання 13.5. Облік довгострокової заборгованості. Відображення результатів інвентаризації	Активна участь у виконанні практичних завдань. Експресопитування	0,25 6
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Підготовка до колоквиуму	Перевірка домашніх завдань	0,25
	8	Ауд.	2	Лекція	Тема 14. Облік фінансових інвестицій Лекція 10. Поняття фінансової інвестиції. Типова кореспонденція рахунків синтетичного обліку фінансових інвестицій	Робота на лекції	0,5

1	2	3	4		5	6		
Здатність вести облік фінансових інвестицій			2	Практичне заняття	Завдання 14.1. Облік фінансових інвестицій	Активна участь у виконанні практичних завдань Колоквіум за змістовим модулем 3	0,125 12	
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Підготовка до колоквіуму	Перевірка домашніх завдань	0,125	
Змістовий модуль 4. Облік капіталу й зобов'язань, доходів і витрат							31	
Знання, уміння та навички щодо обліку капіталу, зобов'язань доходів і витрат	Здатність вести облік зобов'язань	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 15. Облік власного капіталу Лекція 11. Складові власного капіталу. Рахунки обліку власного капіталу, типова кореспонденція рахунків. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів, типова кореспонденція рахунків. Облік цільового фінансування і цільових надходжень, типова кореспонденція рахунків	Робота на лекції	0,5
				4	Практичне заняття	Завдання 15.1. Облік складових власного капіталу	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
			СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	0,25
	Здатність вести облік зобов'язань	10	Ауд.	2	Лекція	Тема 16. Облік зобов'язань Лекція 12. Види та склад зобов'язань. Рахунки обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. Рахунки обліку кредитів банку, типова кореспонденція. Лекція 13. Рахунки та субрахунки обліку розрахунків із бюджетом. Облік розрахунків з іншими кредиторами	Робота на лекції	0,5
2				Практичне заняття	Завдання 16.1. Облік короткострокових зобов'язань. Завдання 16.2. Облік довгострокових зобов'язань	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,125	

1	2	3	4		5	6		
Здатність вести облік оплати праці та утримань із неї	11	СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	0,125	
			Ауд.	2	Лекція	Тема 17. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу Лекція 14. Побудова обліку праці та її оплати. Форми й системи оплати праці, види заробітної плати. Облік нарахування заробітної плати.	Робота на лекції	0,5
		4		Практичне заняття	Завдання 17.1. Облік нарахувань заробітної плати персоналу. Завдання 17.2. Утримання із заробітної плати. Облік розрахунків із соціального страхування	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25	
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	0,25	
	12	Ауд.	2	Лекція	Лекція 15. Утримання із заробітної плати. Лекція 16. Виплата заробітної плати працівникам. Синтетичний облік розрахунків із заробітної плати та соціального страхування	Робота на лекції	0,5	
			2	Практичне заняття	Завдання 18.1. Облік прямих витрат. Завдання 18.2. Облік браку на виробництві. Завдання 18.3. Формування фактичної собівартості продукції	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,125	
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань. Поточна контрольна робота	0,125 4	
	Здатність вести облік витрат діяльності	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 18. Облік витрат діяльності підприємства Лекція 17. Види діяльності підприємства. Рахунки обліку витрат на виробництво, їхня характеристика. Лекція 18. Синтетичний облік витрат на виробництво. Рахунки обліку інших операційних витрат, їхня характеристика	Робота на лекції	0,5

Продовження табл. 11.3

1	2	3	4		5	6	
			4	Практичне заняття	Завдання 18.4. Облік інших операційних та фінансових витрат. Завдання 18.5. Облік інших інвестиційних витрат. Завдання 19.1. Облік доходів основної діяльності. Завдання 19.2. Облік інших операційних та фінансових доходів. Завдання 19.3. Облік інших інвестиційних доходів	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
			СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань
	14	Ауд.	2	Лекція	Лекція 19. Рахунки обліку витрат фінансової діяльності, їхня характеристика. Синтетичний облік витрат фінансової діяльності. Лекція 20. Рахунки обліку витрат інвестиційної діяльності, їхня характеристика.	Робота на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Завдання 19.4. Облік фінансових результатів <i>Семінарські заняття на тему:</i> 1. "Фінансова звітність". 2. "Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку"	Активна участь у виконанні практичних завдань Поточна контрольна робота	0,125 4
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику	Перевірка домашніх завдань	0,125
Здатність вести облік доходів і фінансових результатів діяльності	15	Ауд.	2	Лекція	Тема 19. Облік доходів і фінансових результатів Лекція 21. Класифікація доходів підприємства. Рахунки доходів від реалізації, їхній економічний зміст. Типова кореспонденція рахунків доходів від реалізації. Рахунок обліку доходів від іншої реалізації. Лекція 22. Рахунки обліку доходів від іншої реалізації, їхній економічний зміст. Синтетичний облік доходів від іншої реалізації. Рахунки обліку доходів фінансової та інвестиційної діяльності, їхня економічна характеристика. Лекція 23. Фінансові результати підприємства та їхній облік: результати операційної діяльності, фінансових операцій, результат іншої звичайної діяльності	Робота на лекції	0,5

Закінчення табл. 11.3

1	2	3	4		5	6			
	16	CPC	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань	Захист есе	4,75		
		Ауд.	2	Лекція	Тема 20. Фінансова звітність Лекція 24. Звітність як елемент узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Склад квартальної та річної фінансової звітності, вимоги до неї. Порядок складання, затвердження й подання звітності. Тема 21. Облік на підприємствах малого бізнесу Лекція 25. Нормативно-правова база регулювання малого бізнесу. Організаційні основи та визначення малого бізнесу. Форми ведення бухгалтерського обліку малими підприємствами	Робота на лекції	0,5		
		CPC	2	Підготовка до екзамену	Повторення матеріалів змістових модулів	Колоквіум за змістовим модулем 4	12		
	Сесія	Ауд.	2	Передекзаменаційні консультації	Вирішення практичних завдань до різних тем, що входять до підсумкового контролю			Підсумковий контроль	40
		Ауд.	2	Екзамен	Виконання завдань екзаменаційного білета				
	Усього годин			180	Загальна максимальна кількість балів із навчальної дисципліни			100	
із них									
<i>аудиторні</i>			78	30 %	<i>поточний контроль</i>		60		
<i>самостійна робота</i>			104	70 %	<i>підсумковий контроль</i>		40		

Таблиця 11.4

Розділ балів за тижнями

Теми змістових модулів		лекції	практичні та семінарські	перевірка есе	поточні КР та опитування	колоквіум	Усього
1		2	3	4	5	6	7
ЗМ 3	Тема 10	1 тиждень	0,5	0,5	–	–	1,0
		2 тиждень	0,5	0,25	–	–	0,75
	Тема 11	3 тиждень	0,5	0,5	–	4,0	5,0
	Тема 12	4 тиждень	0,5	0,25	–	–	0,75
	Тема 13	5 тиждень	0,5	0,5	–	–	1,0
		6 тиждень	0,5	0,25	–	–	0,75
		7 тиждень	0,5	0,5	–	6,0	7,0
	Тема 14	8 тиждень	0,5	0,25	–	–	12,0

1		2	3	4	5	6	7	
ЗМ 4	Тема 15	9 тиждень	0,5	0,5	–	–	1,0	
	Тема 16	10 тиждень	0,5	0,25	–	–	0,75	
	Тема 17	11 тиждень	0,5	0,5	–	–	1,0	
		12 тиждень	0,5	0,25	–	4,0	4,75	
	Тема 18	13 тиждень	0,5	0,5	–	–	1,0	
		14 тиждень	0,5	–	–	4,0	4,5	
	Тема 19	15 тиждень	0,5	–	4,75	–	5,25	
Тема 20, 21	16 тиждень	0,5	–	–	–	12,0	12,5	
Усього			8,0	5,25	4,75	18,0	24,0	60,0

Для підведення підсумків роботи студентів із навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік" виставляють загальну оцінку, яка враховує оцінки за кожним видом контролю.

Підсумкову оцінку з навчальної дисципліни визначають, відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 11.5).

Таблиця 11.5

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано

12. Рекомендована література

12.1. Основна

1. Бухгалтерский учет : учеб. пособ. / под общ. ред. канд. экон. наук, доц. Тютюнника П. С. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2008. – 504 с.
2. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. / Ю. Д. Малярєвський, В. І. Отенко, В. Д. Понікаров та ін. – Х. : ХДЕУ, 2001. – 372 с.
3. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік : конспект лекцій : у 2-х ч. Ч. 1 / О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник, В. В. Ольховська. – Х. : ХНЕУ, 2009. – 136 с.
4. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік : конспект лекцій : у 2-х ч. Ч. 2 / О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник, В. В. Ольховська. – Х. : ХНЕУ, 2010. – 212 с.
5. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / О. В. Фартушняк. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 408 с.

12.2. Додаткова

6. Бухгалтерський облік та звітність в Україні / за ред. С. Ф. Голова. – Дніпропетровськ : ТОВ "Баланс-Клуб", 2000. – 768 с.
7. Кужельний М. В. Теорія бухгалтерського обліку : підручник / М. В. Кужельний, В. Г. Лінник – К. : КНЕУ, 2001. – 334 с.
8. Серікова Т. М. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Т. М. Серікова, В. Д. Понікаров, Д. В. Назаренко. – Х. : ВД "ИНЖЕК", 2008. – 205 с.

12.3. Інформаційні ресурси

9. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov>.
10. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України

від 29.12.2000 р. № 356 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov>.

11. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua>.

12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov>.

Додатки

Додаток А

Таблиця А.1

Структура складових частин професійних компетентностей із навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік" за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові частини компетентності, які формують у межах теми	Мінімальний досвід	Знання	Уміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Господарський облік, його сутність і характеристика					
Здатність до узагальнення інформації, систематизації законодавчо-нормативної бази, інструкцій, положень із бухгалтерського обліку на підприємствах	Сутність поняття "господарський облік", його види	Знання видів складових частин господарського обліку, його функцій, принципів бухгалтерського обліку	Визначати характерні особливості складових частин господарського обліку. Уміти систематизувати положення, інструкції, методичні рекомендації з питань організації господарського обліку	Презентувати результати опрацювання нормативно-законодавчих актів щодо ведення господарського обліку	Відповідальність за порушення нормативно-законодавчих актів щодо ведення господарського обліку
Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку					
Здатність до засвоєння методів бухгалтерського обліку та визначення його предмета	Сутність поняття активів, зобов'язань, власного капіталу	Знання класифікації ресурсів та джерел їхнього формування; елементів методу бухгалтерського обліку	Визначати характерні особливості елементів методу бухгалтерського обліку, систематизувати ресурси підприємства та джерела їхнього утворення	Презентувати результати класифікації ресурсів та джерел їхнього формування	Відповідальність за правильність зарахування ресурсів та джерел їхнього формування до відповідної класифікаційної групи
Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їх використання на підприємствах					
Здатність до засвоєння методичних прийомів бухгалтерського обліку	Сутність поняття прийому, методу, способу та методології дослідження	Знання методів дослідження в системі бухгалтерського обліку	Визначати характерні особливості та відмінності прийому, методу, способу	Презентувати результати використання методичних прийомів бухгалтерського обліку на підприємстві	Відповідальність за правильність використання методичних прийомів бухгалтерського обліку на підприємстві

1	2	3	4	5	6
Тема 4. Бухгалтерський баланс					
Здатність до узагальнення облікової інформації в балансі як заключної стадії облікового процесу	Призначення балансу та його структура. Технологія складання балансу. Види оцінок балансової вартості активів та зобов'язань	Знання особливостей оцінювання та відображення у звіті про фінансовий стан (баланс) статей активів, зобов'язань та капіталу	Визначати типи господарських операцій та їхній вплив на структуру та валюту балансу. Формувати основні показники звіту про фінансовий стан (баланс). Поділяти активи на оборотні й необоротні та зобов'язання на поточні й довгострокові	Презентувати результати побудови звіту про фінансовий стан (баланс), формувати та застосувати на практиці методику й техніку його складання	Вчасно складати та відповідним чином оформляти форму звіту про фінансовий стан (баланс)
Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку й подвійний запис					
Здатність до класифікації рахунків бухгалтерського обліку та складання бухгалтерських проводок за допомогою подвійного запису	Поняття рахунків бухгалтерського обліку та подвійного запису	Знання подвійного запису господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку	Складати кореспонденцію рахунків за допомогою методу подвійного запису. Узагальнювати дані поточного бухгалтерського обліку	Презентувати взаємозв'язок між синтетичними та аналітичними рахунками	Самостійно відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку
Тема 6. Документація та інвентаризація					
Здатність до визначення основних ознак документації та інвентаризації	Сутність поняття бухгалтерського документа та інвентаризації, уніфікації та стандартизації	Знання змісту та порядку оформлення документів; етапів організації документообігу та процесу проведення інвентаризації	Складати первинні документи та відобразити результати проведення інвентаризації	Ефективно формувати комунікаційну стратегію під час заповнення первинних документів. Презентувати результати проведення інвентаризації	Відповідальність за надійність і точність оформлення первинних документів, своєчасність та достовірність відображення в бухгалтерському обліку результатів інвентаризації

1	2	3	4	5	6
Тема 7. Оцінювання й калькуляція в системі бухгалтерського обліку					
Здатність до оцінювання активів та зобов'язань підприємства, здатність до відображення процесу калькулювання в бухгалтерському обліку	Сутність поняття оцінки та калькуляції	Знання сутності та значення вартісної оцінки, її видів та методів калькулювання	Уміти застосовувати відповідні види оцінок до різних об'єктів бухгалтерського обліку. Уміти групувати витрати за відповідними калькуляційними статтями	Презентувати результати оцінювання та калькулювання об'єктів бухгалтерського обліку	Відповідальність за точність виконаних розрахунків під час оцінювання та калькулювання об'єктів бухгалтерського обліку
Тема 8. Облік основних господарських процесів					
Здатність відображати основні господарські процеси на рахунках бухгалтерського обліку	Сутність поняття процесів постачання, виробництва та реалізації	Знання характерних ознак та рахунків бухгалтерського обліку, які використовують під час відображення процесів постачання, виробництва та реалізації	Уміти відображати основні господарські процеси на рахунках бухгалтерського обліку	Презентувати результати відображення процесів постачання, виробництва та реалізації в бухгалтерському обліку	Самостійно узагальнювати дані обліку основних господарських процесів
Тема 9. Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на промислових підприємствах					
Здатність до узагальнення інформації в облікових реєстрах та до вибору форми бухгалтерського обліку	Сутність поняття облікових реєстрів та форми бухгалтерського обліку	Знання класифікації облікових реєстрів, форм бухгалтерського обліку та способів виправлення помилок в облікових реєстрах	Відображати облікову інформацію в реєстрах бухгалтерського обліку в межах відповідної форми обліку. Уміти виправляти помилки в облікових реєстрах	Ефективно формувати комунікаційну стратегію під час відображення господарських операцій в облікових реєстрах	Відповідальність за правильність заповнення облікових реєстрів
Тема 10. Облік основних засобів					
Здатність відображати в обліку об'єкти основних засобів	Сутність поняття основних засобів та інших необоротних матеріальних активів	Знання загальних вимог до класифікації та обліку основних засобів	Відображати в обліку нарахування амортизації, рух основних засобів та інших необоротних матеріальних активів	Презентувати результати відображення в обліку нарахування амортизації, руху основних засобів та інших необоротних матеріальних активів	Відповідальність за правильність відображення в обліку операцій, пов'язаних із нарахуванням амортизації, рухом основних засобів та інших необоротних матеріальних активів

1	2	3	4	5	6
Тема 11. Облік нематеріальних активів					
Здатність відобразити в обліку об'єкти нематеріальних активів	Сутність поняття нематеріальних активів	Знання загальних вимог до класифікації та обліку нематеріальних активів	Відобразити в обліку нарахування амортизації, рух нематеріальних активів	Презентувати результати відображення в обліку нарахування амортизації, руху нематеріальних активів	Відповідальність за правильність відображення в обліку операцій, пов'язаних із нарахуванням амортизації, рухом нематеріальних активів
Тема 12 Облік виробничих запасів					
Здатність відобразити в обліку виробничі запаси	Сутність поняття та класифікація виробничих запасів	Знання загальних вимог до класифікації та обліку виробничих запасів	Відобразити в обліку рух виробничих запасів	Презентувати результати відображення в обліку руху виробничих запасів	Відповідальність за правильність відображення в обліку операцій, пов'язаних із рухом виробничих запасів
Тема 13 Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості					
Здатність відобразити в обліку грошові кошти та дебіторську заборгованість	Сутність поняття грошових коштів та дебіторської заборгованості	Знання загальних вимог до відображення в обліку грошових коштів та дебіторської заборгованості	Відобразити в обліку інформацію про рух грошових коштів та дебіторську заборгованість	Презентувати результати відображення в обліку грошових коштів та дебіторської заборгованості	Відповідальність за правильність відображення в обліку операцій, пов'язаних із грошовими коштами, та дебіторської заборгованості
Тема 14. Облік фінансових інвестицій					
Здатність відобразити в обліку фінансові інвестиції	Сутність поняття та класифікація фінансових інвестицій	Знання загальних вимог до класифікації та обліку фінансових інвестицій	Відобразити в обліку операції, пов'язані з фінансовими інвестиціями	Презентувати результати відображення в обліку фінансових інвестицій	Відповідальність за правильність відображення в обліку операцій, пов'язаних із фінансовими інвестиціями
Тема 15. Облік власного капіталу					
Здатність відобразити в обліку власний капітал	Сутність поняття та складові власного капіталу	Знання загальних вимог до обліку складових власного капіталу	Відобразити в обліку операції, пов'язані із власним капіталом	Презентувати результати відображення в обліку власного капіталу	Відповідальність за правильність відображення в обліку операцій, пов'язаних із власним капіталом

1	2	3	4	5	6
Тема 16. Облік зобов'язань					
Здатність відображати в обліку зобов'язання	Сутність поняття та класифікація зобов'язань	Знання загальних вимог до класифікації та обліку зобов'язань	Відображати в обліку операції, пов'язані із зобов'язаннями	Презентувати результати відображення в обліку зобов'язань	Відповідальність за правильність відображення в обліку операцій, пов'язаних із зобов'язаннями
Тема 17. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу					
Здатність відображати в обліку розрахунки з оплати праці та соціального страхування персоналу	Сутність поняття заробітної плати, види та форми оплати праці	Знання нарахувань окремих видів оплати праці, утримань із неї та розрахунків зі страхування	Відображати в обліку операції, пов'язані з розрахунками з оплати праці	Презентувати результати відображення в обліку розрахунків з оплати праці	Відповідальність за правильність відображення в обліку операцій, пов'язаних із розрахунками з оплати праці
Тема 18. Облік витрат діяльності підприємства					
Здатність відображати в обліку витрати діяльності підприємства	Сутність поняття та класифікація витрат діяльності підприємства	Знання загальних вимог до класифікації та обліку витрат діяльності підприємства	Відображати в обліку операції, пов'язані з витратами діяльності підприємства	Презентувати результати відображення в обліку витрат діяльності підприємства	Відповідальність за правильність відображення в обліку операцій, пов'язаних із витратами діяльності підприємства
Тема 19. Облік доходів і фінансових результатів					
Здатність відображати в обліку доходи та фінансові результати	Сутність поняття та класифікація доходів і фінансових результатів діяльності підприємства	Знання загальних вимог до класифікації та обліку доходів і фінансових результатів діяльності підприємства	Відображати в обліку операції, пов'язані з доходами та фінансовими результатами діяльності підприємства	Презентувати результати відображення в обліку доходів та фінансових результатів діяльності підприємства	Відповідальність за правильність відображення в обліку операцій, пов'язаних із доходами та фінансовими результатами діяльності
Тема 20. Фінансова звітність					
Здатність визначати елементи фінансової звітності	Сутність поняття та форми фінансової звітності	Знання загальних вимог до складання фінансової звітності	Визначати та відображати елементи фінансової звітності	Презентувати результати складання форм фінансової звітності	Відповідальність за правильність відображення інформації у фінансовій звітності

Закінчення додатка А

Закінчення табл. А.1

1	2	3	4	5	6
Тема 21. Облік на підприємствах малого бізнесу					
Здатність визначати особливості обліку на підприємствах малого бізнесу	Володіння категоріальним апаратом суб'єктів малого підприємництва	Знання порядку ведення обліку на підприємствах малого бізнесу	Відобразити господарські операції в умовах застосування спрощеної системи обліку та оподаткування	Презентувати результати відображення в обліку операцій в умовах застосування спрощеної системи обліку та оподаткування	Відповідальність за правильність відображення в обліку операцій на підприємствах малого бізнесу
Тема 22. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку					
Здатність використовувати міжнародні стандарти бухгалтерського обліку	Принципи та якісні характеристики інформації, відповідно до МСФЗ	Знання концептуальних основ ведення обліку та складання звітності за МСФЗ	Визначити особливості відображення об'єктів бухгалтерського обліку, відповідно до МСФЗ	Презентувати результати відображення об'єктів бухгалтерського обліку, відповідно до МСФЗ	Відповідальність за правильність відображення об'єктів бухгалтерського обліку, відповідно до МСФЗ

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	18
5. Теми та плани семінарських занять.....	19
6. Теми практичних занять.....	21
6.1. Приклади типових практичних завдань до тем.....	23
7. Самостійна робота.....	24
7.1. Проблематика есе з навчальної дисципліни.....	28
7.2. Контрольні запитання для самодіагностики.....	29
8. Індивідуально-консультативна робота.....	34
9. Методи навчання.....	34
10. Методи контролю.....	38
11. Розподіл балів, які отримують студенти.....	42
12. Рекомендована література.....	55
12.1. Основна.....	55
12.2. Додаткова.....	55
12.3. Інформаційні ресурси.....	55
Додатки.....	57

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК"
для студентів напряму підготовки
6.030509 "Облік і аудит"
усіх форм навчання**

Укладачі: **Малярєвський Юрій Дмитрович**
Фартушняк Ольга Вікторівна
Пасічник Інна Юріївна

Відповідальний за видання *А. А. Пилипенко*

Редактор *О. Г. Доценко*

Коректор *О. Г. Доценко*

План 2016 р. Поз. № 8.

Підп. до друку 26.09.2016 р. Формат 60x90 1/16. Папір офсетний. Друк цифровий.
Ум. друк. арк. 4,0. Обл.-вид. арк. 5,0. Тираж 40 пр. Зам. № 167.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*